

SPORDITEGEVUSE TOETUSE KÜSITLUS

**Tallinna Linnakantselei
Tallinna Spordi- ja Noorsooamet**

Kevad 2020

Sisukord

1. KÜSITLUSE KORRALDUSEST	3
2. KÜSITLUSE KOKKUVÕTE	4
3. TULEMUSTE ANALÜÜS	5
3.1. Treenerite ja harrastajate arv klubides	5
3.2. Spordirajatiste või – ruumide rentimine	8
3.3. Spordiklubide kulutused.....	9
3.4. Sporditegevuse toetus	10
3.5. Sporditegevuse toetuse tingimused	12
3.5. Infosüsteem pai.tallinn.ee	14
3.6. Spordi toetamine üldisemalt.....	16

1. KÜSITLUSE KORRALDUSEST

Tallinna Linnakantselei ja Tallinna Spordi- ja Noorsooamet korraldasid ajavahemikul 5.-16. märts 2020 Tallinna spordiklubide seas küsitluse, mille eesmärk oli saada teada, millised on Tallinna spordiklubide hinnangud sporditegevuse toetusele ja sellega seotud ootused.

Veebiankeet saadeti e-postiga 158 Tallinna spordiklubile. Ankeedile palusime vastata isikul, kes on spordiklubis kõige paremini kursis sporditegevuse toetuse teemaga. Ankeedile oli võimalik vastata nii eesti kui vene keeles. Küsitlusele vastas kokku 85 spordiklubi, seega on küsitluse vastamismäär 54% (mida võib veebiküsitluse puhul pidada väga heaks tulemuseks). Alljärgnevas tabelis on toodud küsitlusele vastanud spordiklubid spordialade kaupa.

Spordialad (spordiklubi võis märkida mitu vastust)	Vastajate arv		Vastajate arv
Ujumine	11	Lauatennis	2
Jalgpall	9	Purjetamine	2
Tennis	9	Saalihoki	2
Korvpall	8	Võrkpall	2
Võimlemine	8	Capoeira	1
Kergejõustik	7	Golf	1
Puuetega inimeste sport	6	Ju-jutsu	1
Judo	5	Karate	1
Uisutamine	5	Kick-boxing	1
Muu spordiala	5	Kobudo	1
Allveesport	4	Kulturism ja fitness	1
Võistlustants	4	Käsipall	1
Jalgrattasport	3	Laskesport	1
Maadlus	3	Laskesuusatamine	1
Male	3	Moodne viievõistlus	1
Poks	3	Orienteerumine	1
Sulgpall	3	Sõudmine	1
Suusatamine	3	Triatlon	1
Aerutamine	2	Tõstesport	1
Jõutõstmine	2	Vehklemine	1
Jäähoki	2	Vibusport	1

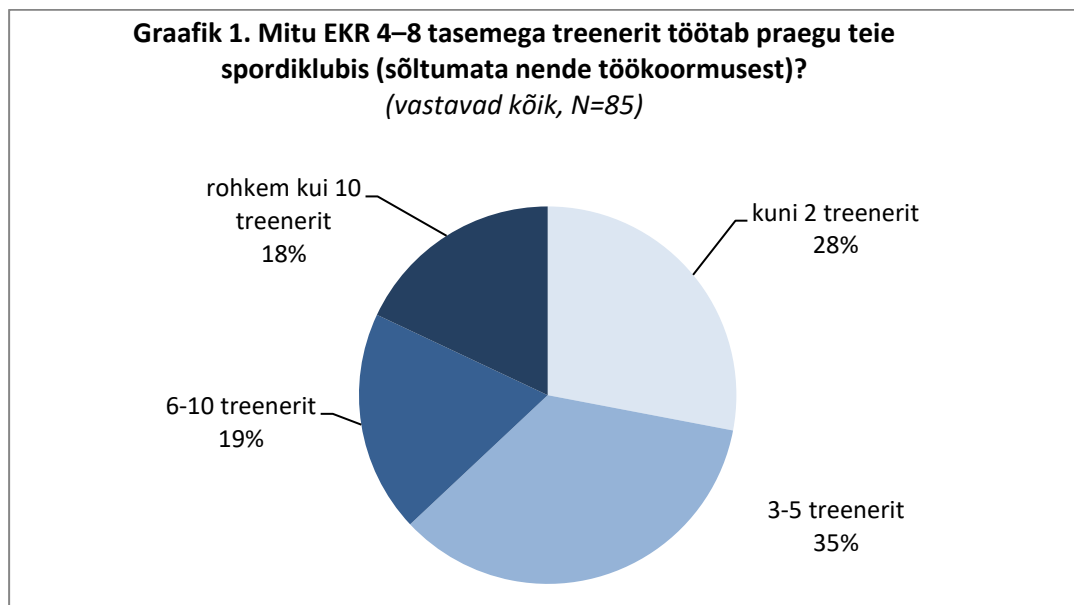
2. KÜSITLUSE KOKKUVÕTE

- Keskmiselt on küsitluses osalenud spordiklubides kuus EKR 4–8 tasemega treenerit ja 235 7-19aastast ja/või püsiva töövõimetusega harrastajat. Harrastajate arv on klubides viimaste aastate jooksul pigem kasvanud kui kahanenud.
- Spordiklubide mured on valdavalt seotud kahe märksõnaga – treenerid ja rajatised. Ühelt poolt on probleemid seotud rahaga. Spordiklubide kaks suurimat kululiiki on töötasud ja spordirajatiste kasutamise rent. Teisalt on probleemiks nii treenerite kui rajatiste nappus üldiselt. Umbes kaks-kolmandikku klubisid on saanud viimase 12 kuu jooksul spordirajatisi kasutada piisavas mahus ja üks kolmandik ebapiisavas mahus.
- Sporditegevuse toetus on paljudele spordiklubidele oluliseks majanduslikuks toeks, samas arvavad paljud spordiklubid, et toetuse summat tuleks suurendada ning et toetuse saamise tingimused tuleks üle vaadata.
- Enamus spordiklubisid peab sporditegevuse toetuse kõige olulisemaks eesmärgiks laiapõhjalist spordi edendamist ja harrastajate arvu kasvatamist, orienteeritus sportlikele saavutustele ja treenerite arendamine on veidi vähem tähtsad.
- Tallinna sporditegevuse toetuste infosüsteemi pai.tallinn.ee kasutus on spordiklubide seas väga kõrge ning kasutajad on infosüsteemiga rahul.

3. TULEMUSTE ANALÜÜS

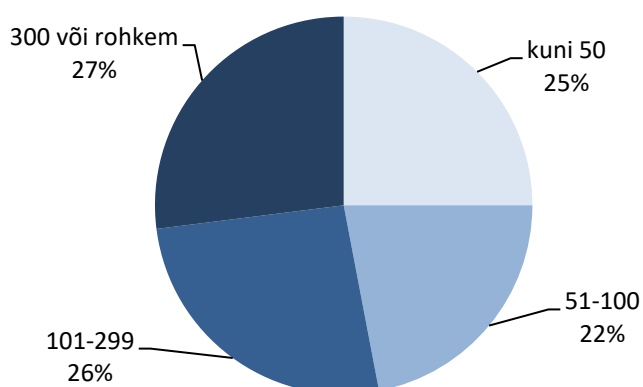
3.1. Treenerite ja harrastajate arv klubides

Veidi üle veerandi küsitluses osalenud spordiklubidest omab ainult ühte või kahte EKR 4–8 tasemega treenerit, umbes kolmandikul klubidest on selliseid treenereid kolm kuni viis ning samuti kolmandikul klubidest on selliseid treenerid rohkem kui viis (vt graafik 1). Keskmine EKR 4–8 tasemega treenerite arv ühes klubis on kuus. Keskmisest rohkem on EKR 4-8 tasemega treenereid spordiklubides, mis tegelevad kas jalgpalli, judo, kergejõustiku, korvpalli, laskesuusatamise, lauatennise, maadluse, moodsa viievõistluse, sulgpalli, suusatamise, tennise, triatloni, ujumise, võimlemise, võistlustantsu või võrkpalliga.

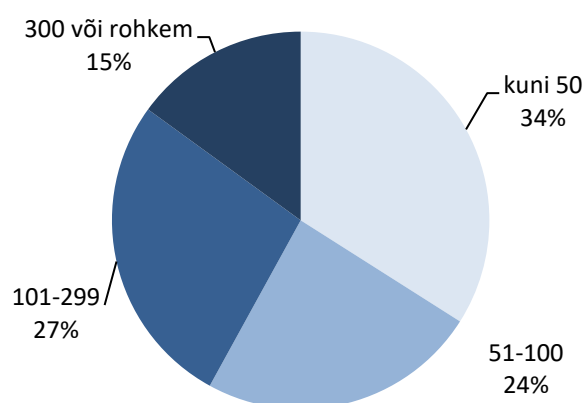
7-19aastaseid ja/või püsiva töövõimetusega harrastajaid on küsitluses osalenud spordiklubides kokku keskmiselt 235. Pea võrdses mahus on kuni 50 harrastajaga, 51-100 harrastajaga, 101-299 harrastajaga ja 300 või enama harrastajaga klubid (vt graafik 2). 300 või enama harrastajaga klubid on kõige enam jalgpalli, kergejõustiku, korvpalli, tennise või ujumisega tegelevate spordiklubide seas.

Graafik 2. Kui palju on teie spordiklubis praeguse seisuga 7–19aastaseid ja/või püsiva töövõimetusega harrastajaid kokku?
(vastavad kõik, N=85)

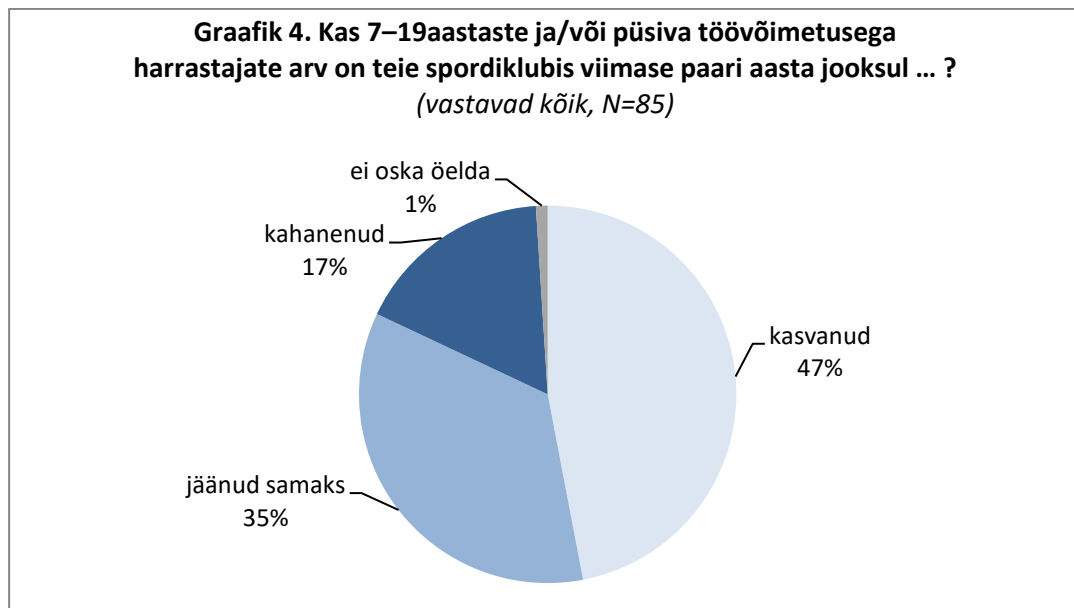

Soovisime teada, kui palju on spordiklubidel selliseid noori ja/või püsiva töövõimetusega harrastajaid, kelle kohta makstakse sporditegevuse toetust, tulemused on näha graafikul 3. Neid on mõnevõrra vähem kui noori ja/või püsiva töövõimetusega harrastajaid kokku, aga siiski suurema osa harrastajatest moodustavad küsitletud spordiklubides sporditegevuse toetust saavad harrastajad.

Graafik 3. Kui palju on teie spordiklubis praeguse seisuga 7–19aastaseid ja/või püsiva töövõimetusega harrastajaid, kelle kohta makstakse sporditegevuse toetust?
(vastavad kõik, N=85)

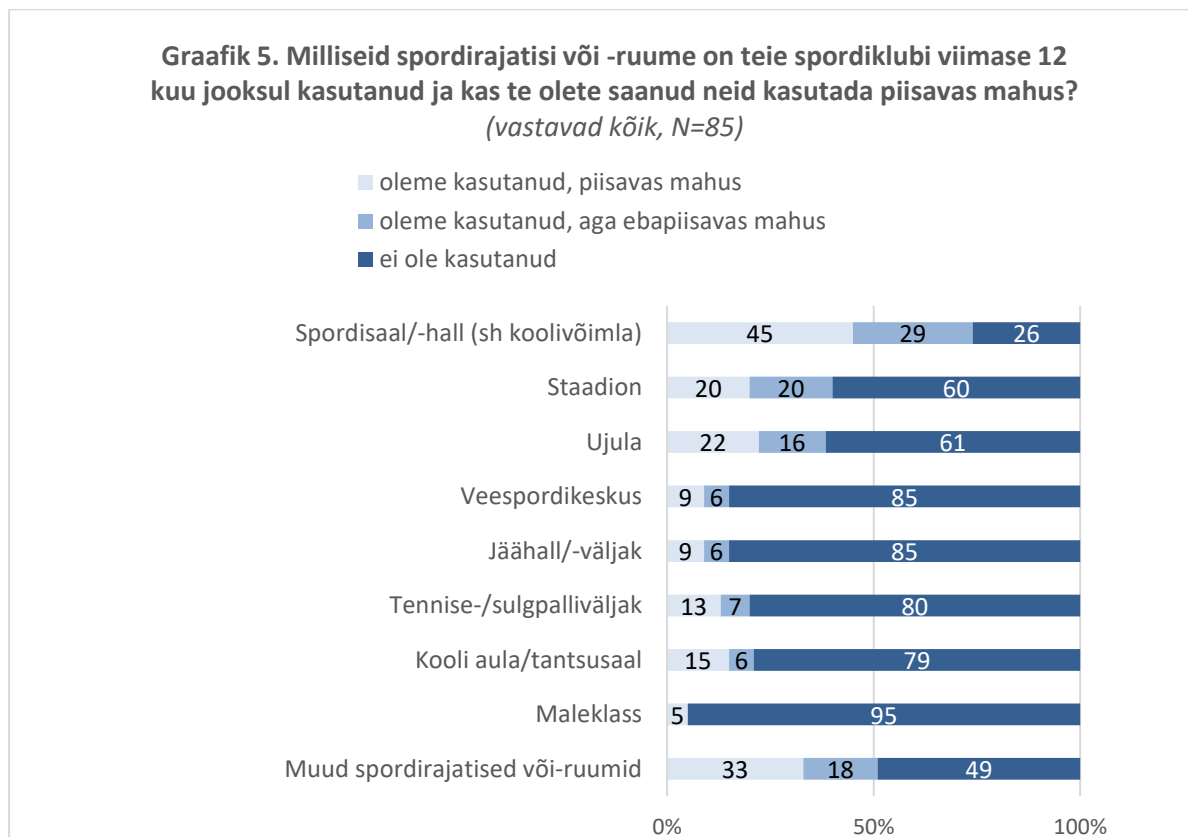
Pea pooled spordiklubid vastasid, et viimase paari aasta jooksul on noorte ja/või püsiva töövõimetusega harrastajate arv nende klubis kasvanud, umbes kolmandikus klubidest on harrastajate arv jäänud samaks ning kahanenud on harrastajate arv 17% klubidest (vt graafik 4). Harrastajate arv on eelkõige kasvanud kõige suuremates, 300 või enama harrastajaga klubides.

Teema lõpetuseks küsisime spordiklubidelt, et mis takistab neil uute 7–19aastaste ja/või püsiva töövõimetusega harrastajate lisandumist. Kõige sagedamini mainiti takistustena treenerite puudust, rajatiste/ruumide vähesust, rajatiste/ruumide kallist renti ja harrastuse kallist hinda. Lisaks mainiti veel ka laste suur koormust, laste valikuvõimaluste paljusust, laste spordihuvi vähenemist ning spordiklubide vähest teavitustööd.

3.2. Spordirajatiste või – ruumide rentimine

Graafik 5 näitab, et ootuspäraselt on Tallinna spordiklubid viimase 12 kuu jooksul kasutanud kõige rohkem spordisaale/-halle, teisel kohal on muud spordirajatised või –ruumid ning kolmandal-neljandal kohal on pea võrdselt staadionid ja ujulad. Kui vaadata ainult kasutusi, siis võib üldistatult öelda, et umbes kaks-kolmandikku klubisid on saanud spordirajatise kasutada piisavas mahus ja üks kolmandik ebapiisavas mahus, kõige halvem on olukord staadionite kasutusvõimalustega, aga ka ujulaid, spordisaale/-halle, veesportikeskuseid, jäähalle/-väljakuid ja tennise-/sulgpalliväljakuid pole paljud spordiklubid saanud piisavas mahus kasutada.

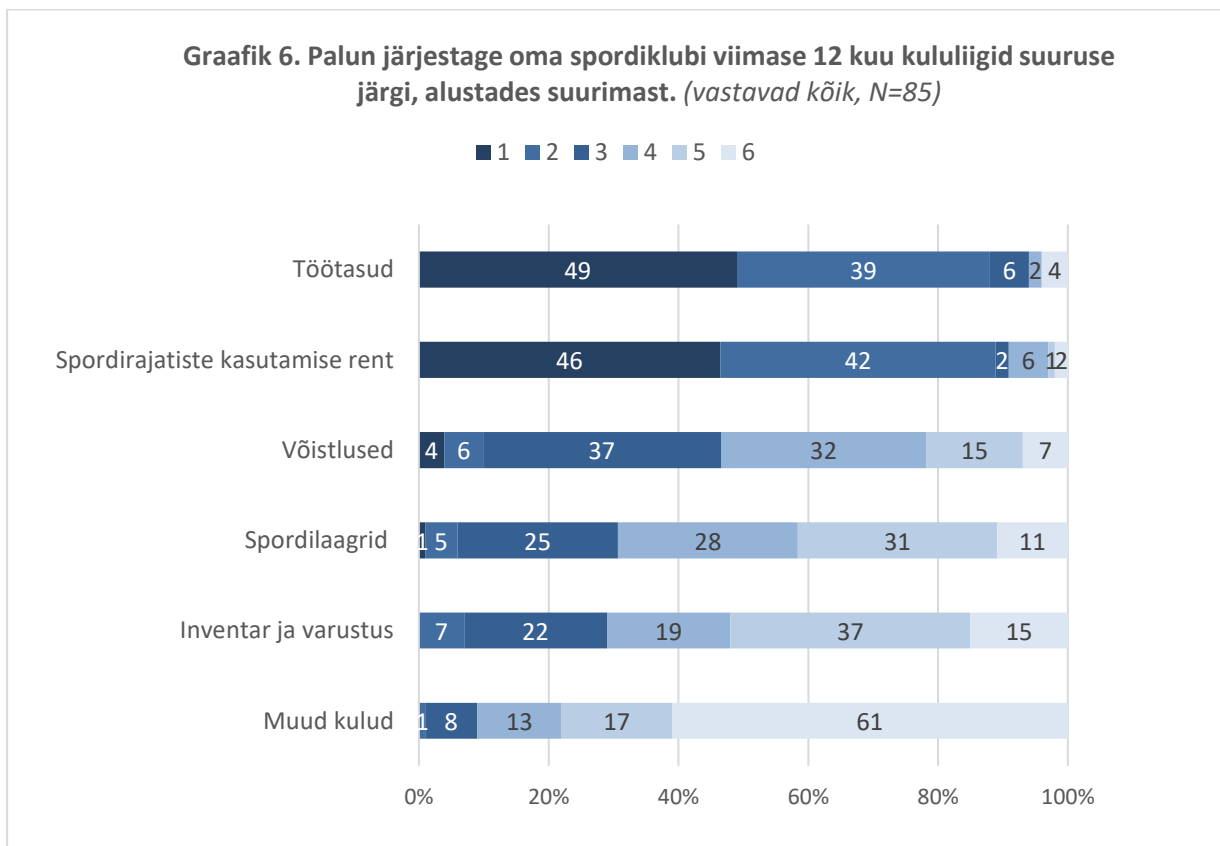

Küsisime spordiklubidelt, et kas ja milliseid probleeme on neil spordirajatiste või -ruumide (sh munitsipaalkoolide rajatiste või ruumide) rentimisel esinenud. Probleeme tõi välja neljandik küsimustikule vastanud spordiklubidest. Number üks probleem on sobivate treeningaegade puudumine. Mainiti veel sobivate ruumide puudust või vähesust üldiselt, ruumide kallist renti ning ebavõrdset või arusaamatut kohtlemist (ühed saavad aegu, teised mitte, ootamatud muutused ruumide kasutusaegade jaotamisel jne), spordivarustuste hoiustamise probleeme ning puhtuse hoidmise probleeme.

3.3. Spordiklubide kulutused

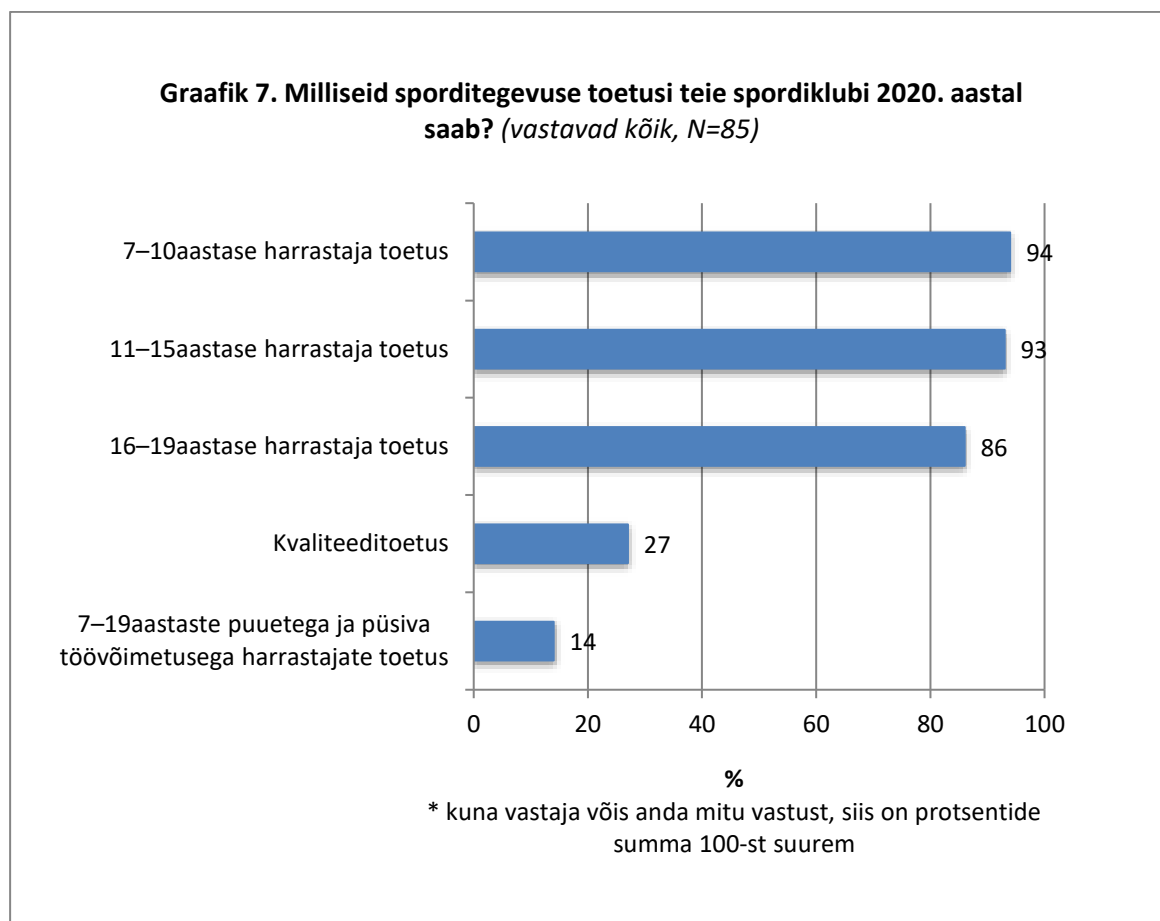
Palusime spordiklubidel järjestada suuruse järgi oma viimase 12 kuu kululiigid, tulemused on näha graafikul 6. Eristuvad kaks suurimat kululiiki – töötasud ja spordirajatiste kasutamise rent, teised kulutused on juba oluliselt väiksemad. Väiksema harrastajate arvuga (alla 100) klubide jaoks on spordirajatiste kasutamise rent veidi suurem kululiik kui töötasud, suurema harrastajate arvuga (rohkem kui 100) klubide jaoks on olukord vastupidine – töötasud on veidi suurem kululiik kui spordirajatiste kasutamise rent.

Küsisime spordiklubidelt, et kas neil on viimase 12 kuu jooksul jäänud rahapuuduse tõttu tegemata midagi olulist. Kõige sagedamini on rahapuudus takistanud spordiklubisid võistlustel, turniiridel ja laagrites osalemast, inventari ostmast ning uute treenerite palkamist või treeneritele suurema palga maksmist. Lisaks mainisid mõned spordiklubid, et raha puudusel ei ole nad saanud pakkuda harrastajatele nii palju treeninguvõimalusi kui nad sooviksid, treenerid pole saanud piisavalt koolitusi, nad on saanud vähem kaasata klubi töösse spetsialiste, neil on jäänud soetamata tehnikaseadmeid (helitehnika, sõiduk jne) või valmimata arendused (näiteks uus veebileht) ning mõnel spordiklubil on jäänud valmimata või remontimata ruumid.

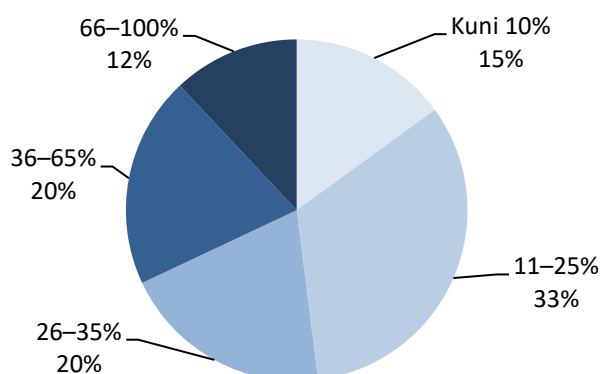
3.4. Sporditegevuse toetus

Enamus küsitluses osalenud spordiklubidest saab nii 7-10aastaste, 11-15aastaste kui 16-19aastaste harrastajate toetust, kvaliteeditoetust saab umbes veerand spordiklubidest ning puuetega noorte toetust saab veelgi vähem klubisid (vt graafik 7). Mida suurem on klubi, seda rohkem toetusi ta saab. Kõige suurem erinevus on kvaliteeditoetuses, kui üle 300 harrastajaga klubidest saab kvaliteeditoetust 54%, siis kuni 50 harrastajaga klubidest saab kvaliteeditoetust ainult 5%.

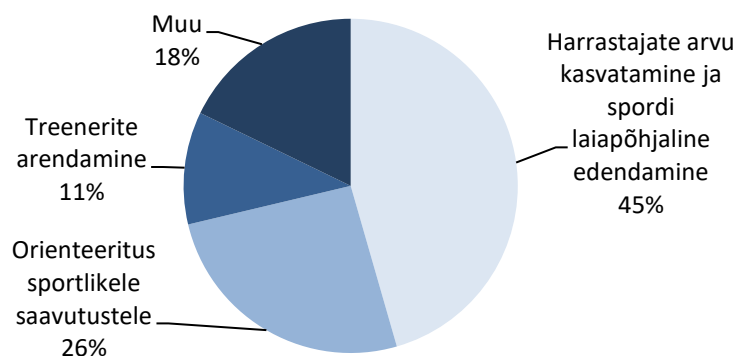
Umbes pooltes küsitluses osalenud spordiklubides moodustab sporditegevuse toetus kuni 25% selle aasta kogu eelarvest, viiendiku jagu on klubisid, kus toetus moodustab 26-35% eelarvest, sama palju on klubisid, kus toetus moodustab 36-65% eelarvest ning 12% klubide jaoks moodustab toetus enamuse nende kogu selle aasta eelarvest (vt graafik 8). Sporditegevuse toetuse osakaal eelarvest on kõige suurem väikestes, kuni 50 harrastajaga spordiklubides.

Graafik 8. Kui suure osa teie spordiklubi 2020. aasta eelarvest moodustab sporditegevuse toetus?
(vastavad kõik, N=85)

Soovisime teada, millise eesmärgi täitmiseks spordiklubid sporditegevuse toetust praegu eelkõige kasutavad, tulemused on näha graafikul 9. Suurim osa klubidest kasutab toetust harrastajate arvu kasvatamiseks ja spordi laiapõhjaliseks edendamiseks. Umbes veerand klubidest kasutab toetust eelkõige sportlike saavutuste edendamiseks ning kümnendik treenerite arendamiseks. Variandi „muu“ all toodi välja peamiselt ruumide renti. Selles küsimuses spordiklubide suuruse lõikes olulisi erinevusi ei ilmnenu.

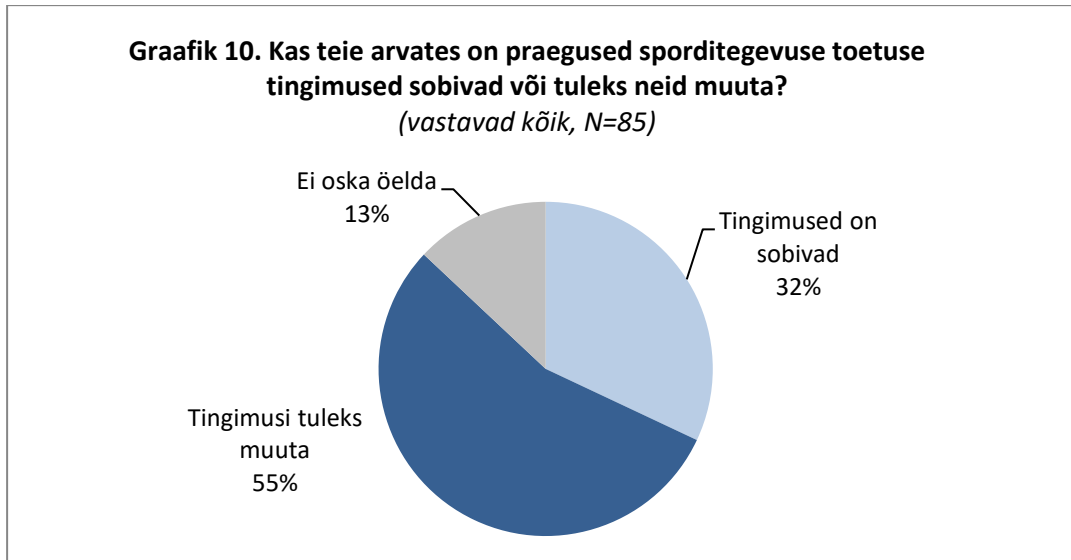
Graafik 9. Millise eesmärgi täitmiseks teie spordiklubi sporditegevuse toetust praegu eelkõige kasutab?
(vastavad kõik, N=85)

Milline on spordiklubide arvates optimaalne sporditegevuse toetuse baassumma ühe harrastaja kohta? Ülekaalukalt kõige sagedamini nimetatud summaks osutus 300 eurot. Keskmisest suuremaid summasid märkisid capoeria, jalgpalli, jalgrattaspordi, judo, jäähoki, korvpalli, purjetamise, saalihoki, suusatamise, uisutamise, ujumise, võimlemise ja võistlustantsuga tegelevad spordiklubid.

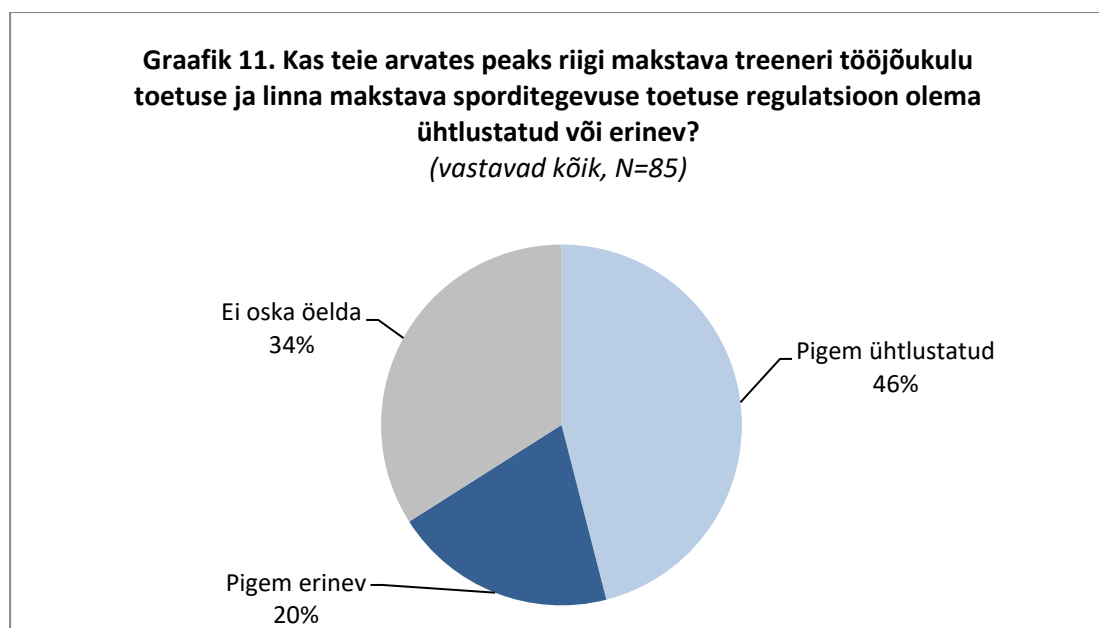
3.5. Sporditegevuse toetuse tingimused

Üle poole spordiklubidest arvab, et praeguseid sporditegevuse toetuse tingimusi võiks muuta, umbes kolmandiku arvates on praegused tingimused sobivad ning 13 % ei osanud vastata (vt graafik 10). Praeguste tingimuste muutmist soovivad kõige rohkem kõige suurema harrastajate arvuga (üle 300) klubid.

Nendelt spordiklubidelt, kelle arvates tuleks tingimusi muuta, küsisime, et mida sellisel juhul muuta tuleks. Sellele küsimusele anti väga erinevaid vastuseid, mainiti pea kõiki praeguseid tingimusi. Mitmed spordiklubid mainisid, et muuta tuleks kas spordialade või eelisarendatavate spordialade koefitsientide määramise põhimõtteid. Paljud spordiklubid tajuvad praeguseid tingimusi nende suhtes ebaõiglastena (miks eelistatakse ühte spordiala teisele) Mitmed klubid tõid välja, et toetus ei peaks sõltuma spordialaliidu edetabeli koefitsiendist, mh sportlikest saavutustest, olulisem on üldine laste füüsilise aktiivsuse suurendamine. Samas oli üks vastaja seisukohal, et toetus peaks veelgi rohkem sõltuma sportlikest saavutustest. Mitmed klubid avaldasid arvamust, et tingimused peaksid olema senisest paindlikumad, st need peaks rohkem arvestama spordiala spetsiifikaga ning klubidel peaks olema rohkem õigusi ise otsustada näiteks koormuste üle. Sellega haakub ka veelgi konkreetsem ettepanek vaadata üle praegused vanusegruppide koormustunnid. Mitmed klubid tegid ettepaneku muuta vanusepiire (eelkõige allapoole) ning laste arvu miinimumnõudeid. Osad klubid tegid ettepaneku muuta paindlikumaks sissekirjutuse nõuded (nii treenerite kui harrastajate osas). Probleemina toodi välja ka praegused treenerite kvalifikatsiooni nõuded, need võiks olla paindlikumad. Mõned spordiklubid avaldasid arvamust, et muuta tuleks põhimõtet, et lapsevanem saab anda kinnituse ainult ühele spordiklubile, nende arvates võiks lapse kohta saada toetust mitu klubi. Ootuspäraselt tõid mõned spordiklubid probleemina välja ka toetussumma väiksust.

Teatavasti on praegu riigi makstava treeneri tööjõukulu toetuse ja linna makstava sporditegevuse toetuse regulatsioonid erinevad. Küsisime Tallinna spordiklubide käest, et kas need tingimused peaks nende arvates olema ühtlustatud. Ühtlustamise pooldajaid on umbes poole rohkem kui vastaseid, samas koguni kolmandik vastajatest ei osanud oma seisukohta öelda (vt graafik 11). Suurema harrastajate arvuga (rohkem kui 100) klubid toetavad regulatsioonide ühtlustamist mõnevõrra rohkem kui väiksema harrastajate arvuga (alla 100) klubid.

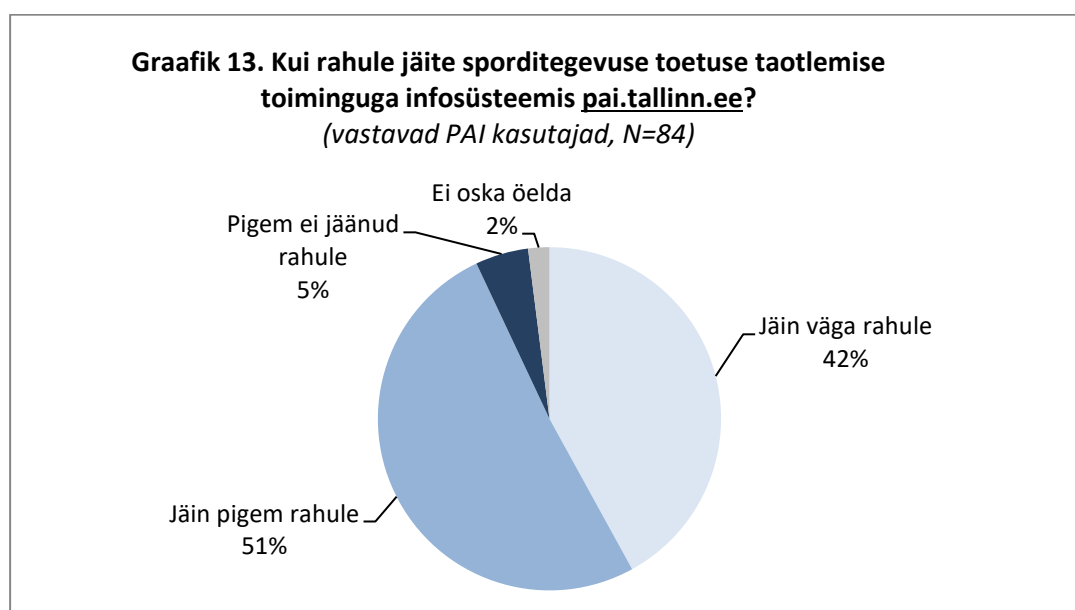
Palusime spordiklubidel oma seisukohta ka põhjendada. Ühtlustamise soovi põhjendatakse eelkõige väiksema halduskoormuse ja bürokraatiaga, ehk siis protsessi selgemaks ning lihtsamaks muutmise sooviga. Eraldi toodi välja tunnikoormuste, vanusegruppide, tunniplaanide, rühmadesse sisselogimiste, puhkuste, haigestumiste, võitlustel osalemiste ühtlustamise vajadust. Regulatsioonide erinevaks jätmise soovi põhjendatakse eelkõige riigi ja linna toetuste erinevate põhimõtete, mis on vähemalt mingites punktides vastajate arvates õigustatud (regionaalpoliitika küsimused, erinevate vanusegruppidega arvestamine, spordi laiapõhjalise arendamise küsimused, toetused ka madalama taseme treeneritele jne).

3.5. Infosüsteem pai.tallinn.ee

Praktiliselt kõik küsitluses osalenud spordiklubid taotlesid viimasel korral sporditegevuse toetust infosüsteemis PAI, ainult üks vastaja tegi seda muul viisil (vt graafik 12).

Küsisime PAI kasutajate käest, et kui rahule nad jäid toetuse taotlemise toiminguga selles infosüsteemis. Rahulolu PAIga on kõrge – väga rahule jäi toetuse taotlemise toiminguga koguni 42% PAI kasutajatest ning pooled kasutajaid jäid pigem rahule, rahulolematuid on ainult 5% (vt graafik 13).

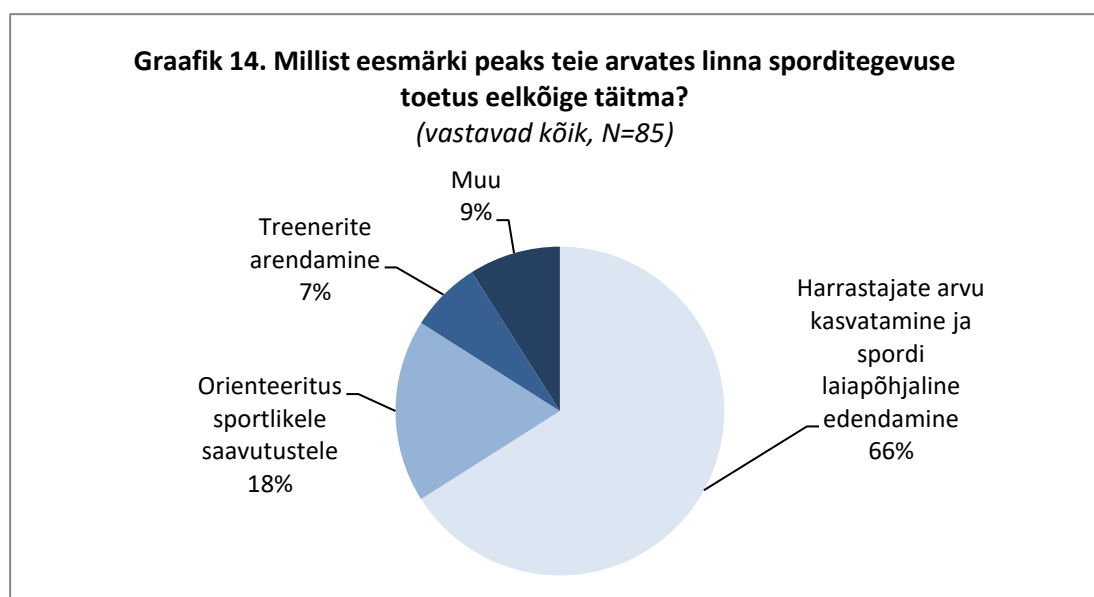

Palusime vastajatel ka oma hinnangut põhjendada. Rahulolu põhjendatakse eelkõige infosüsteemi lihtsuse, kiiruse, kasutajamugavuse ja harjumusega, samuti hinnatakse kõrgelt kasutajatuge. Rahulolematust põhjendatakse infosüsteemide paljususega üldiselt, PAI vähese kasutusmugavusega, juhendite puudumisega ning raskustega lapsevanemate kinnituste tegemisel.

Küsisime PAI kasutajate käest, et milliseid võimalusi võiks PAI veel pakkuda. Kõige rohkem mainiti ühilduvust teiste infosüsteemidega (näiteks EHIS, tööjookulude register, spordiregister) ning Smart-IDga sisselogimise võimalust. Lisaks tehti veel järgmisi ettepanekuid: harrastajate nimekirjade lisamise võimalus Exceli failist, võimalus pooleli jäänud sisestust hiljem edasi täita, automaatne sisestuskontroll (tähistatakse ära ebaloogilised sisestused), treeningute muudatuste märkimise võimalus, võimalus jagada pearaha kahe klubi vahel, taotluste esitamise perioodi muutmine nii et infosüsteem oleks kogu aeg kättesaadav, kinnituse tegemise võimalus läbi panga, treeningpäevikute lisamise võimalus, vabade trenniaegade broneerimise võimalus, registreerimiste ja osalemiste automaatsed teatised, rohkem tehnilisi funktsioone (näiteks drag&drop), teave sissekirjutuste muutuste kohta, rohkem kasutajakontosid klubidele.

3.6. Spordi toetamine üldisemalt

Küsisime spordiklubidelt, et millist eesmärki peaks nende arvates linna sporditegevuse toetus eelkõige täitma (sõltumata sellest, millise eesmärgi täitmiseks klubid ise seda toetust kasutavad). Selgus, et valdav osa spordiklubisid on seisukohal, et linna sporditegevuse toetust tuleks kasutada eelkõige laiapõhjaliseks spordi edendamiseks ja harrastajate arvu kasvatamiseks (vt graafik 14). Orienteeritust sportlikele saavutustele ja treenerite arendamist nimetati selle küsimuse puhul mõnevõrra vähem kui spordiklubi enda toetuse kasutamise eesmärkide puhul (võrdle graafikuid 9 ja 14). Siin kehtib ka see seos, et kui spordiklubi peab mingit eesmärki üldiselt oluliseks, siis seda tõenäolisemalt kasutab ta sporditegevuse toetust ka oma klubis samal eesmärgil.

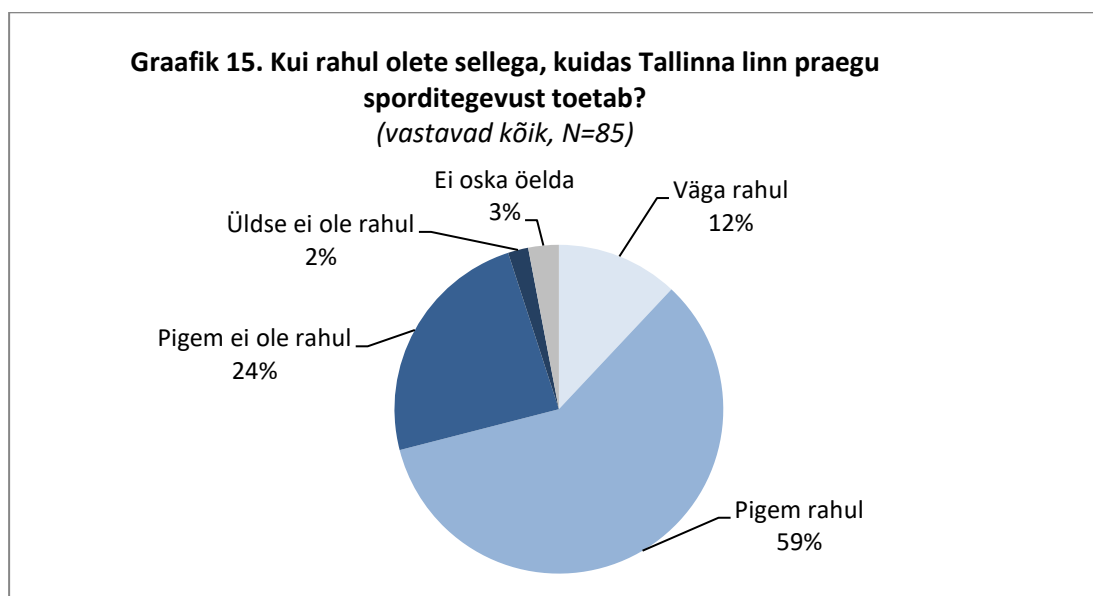

Soovisime teada, kui rahul on spordiklubid sellega, kuidas Tallinna linn praegu sporditegevust toetab. Selgus, et valdav osa spordiklubidest on sellega kas väga või pigem rahul, rahulolematuid on umbes veerand spordiklubidest (vt graafik 15). Kõige rohkem on rahul 101-299 harrastajaga klubid, kõige vähem on rahul kõige suuremad, üle 300 harrastajaga klubid.

Palusime vastajatel oma hinnangut ka põhjendada. Spordiklubid hindavad seda, et linn üleüldse noorte sporti toetab. Sporditegevuse toetus on paljudele spordiklubidele oluliseks majanduslikuks toeks, samas arvavad paljud spordiklubid, et toetuse summa on ajale jalgu jäänud ning et toetuse saamise tingimusi võiks muuta. Lisaks olemasolevatele toetustele võiks linn spordiklubisid aidata kõige rohkem spordirajatiste ja –ruumide rentimisel – nii rahalise toetusega kui ka korralduse ja koordineerimisega, sh näiteks uute spordirajatiste ehitamisega, lastele sobivate trenniaegade reserveerimisega linnale kuuluvates spordirajatistes, trenniaegade võimaldamisega munitsipaalkoolides jne. Lisaks mainiti veel võitlustel ja laagrites osalemise toetamist, tippspordi toetamist, treenerite palga tõstmist,

valdkonnaspetsiifilisi toetusi (näiteks toetus spetsiifilise inventari soetamisel), projektitoetusi suuremate investeeringute tegemiseks, abi sponsorite leidmisel, spordirajatiste omanike toetamist hooajavälisel ajal ning treeneritele isikliku inventari kasutamise kompenseerimist. Mõned spordiklubide ettepanekud puudutasid riigi tasandit, näiteks teatud maksurahade andmine spordi toetuseks, riiklike spordikoolide loomine jne.

Lõpetuseks küsisime spordiklubidelt, et mis on praegu kõige põletavamad probleemid, mis spordiklubi tegevust või arengut takistavad. Kolm kõige suuremat probleemi on raha puudus, ruumide/rajatiste puudus ning treenerite puudus, sageli omavahel kombineerituna (treenerite palgad, kallid ruumide rendihinnad jne). Lisaks mainiti veel spordirajatiste kvaliteedi probleemi, koolituste puudust, spordikorralduse probleeme (näiteks lasteaialaste „klubistamine“, sporditegevuse toetuse tingimused, treenerite kutsesüsteemi probleemid), inventari puudust ning ka küsitlusperioodi ajale sattunud koroonaviirusest põhjustatud piiranguid.